

Ons Maximale inkomen

We schrijven het begin van een nieuw millennium. Een Amsterdamse, Maastrichtse en Rotterdamse hoogleraar economie zitten in de skybox van het Tinbergen Instituut voor fundamenteel economisch onderzoek naar Feyenoord-Ajax te kijken en bespreken onderwijl het inburgeringsprogramma van de toekomstige prinses. Hen is door Kok gevraagd een salaris vast te stellen passend bij haar status en toekomstige werkzaamheden, maar tevens te letten op de bodem van de schatkist die al weer in zicht is door de komende ambtelijke loonronde. Dit doet de temperatuur in de skybox flink stijgen.

De pluizige Mokumse professor is gepokt en gemazeld in de arbeidswaardeleer: zoals bekend werken de Amsterdamse geleerden volgens het prikkloksysteem en delen ze hun inkomsten broederlijk met hun secretarissen. Gezien het feit dat Maxima's werkzaamheden voornamelijk zullen bestaan uit het souperen van staatsbanketten, stelt de hoogleraar dat ze volgens het draagkrachtbeginsel hierover jaarlijks maar een afdracht aan de staat moet betalen. Dat kan makkelijk, want ze heeft genoeg verdiend in het New Yorkse bankwezen en thuis zitten ze er ook warmpjes bij.

Voor de charismatische groene hoogleraar uit het Zuiden gaar dit te ver: er zijn tenslotte ook waarden, normen en tradities. Bovendien is dit de ultieme kans op de emancipatie waar ons warmbloediger volksdeel zo lang op heeft moeten wachten. Op grond van het gelijkheidsprincipe vindt deze vorser dat ze het loonzakje van de Prins maar met haar gemaal moet delen. Uit onderzoek blijkt dat dit ook goed is voor de band in het gezin.

Ondertussen wordt er flink gevoetbald, er staat een nog nooit vertoonde monsterscore op het bord en de mobieltjes van de interactieve hooggeleerden laten weten dat het aandeel Ajax flink onder druk staat. Na wat verkooporders te hebben gegeven, wenden de beide bezoekende hoogleraren zich hoopvol naar hun gastheer. De Rotterdamse hoogleraar econometrie, die de skybox via bijklussen voor een prikkie bij de lokale club heeft bemachtigd, moet het verlossende consensuswoord spreken. Juist op dat moment wordt er weer gescoord en onze geleerde cijferfetisjist laat zich volledig gaan als hij gelukkig uitroept: "Meer dan Maximaal!" Waarop de liefvallige Argentijnse, die is meegekomen om alvast wat aan het publiek van de F-side te winnen, zich omdraait en in haar gebroken Spaans-Nederlands laat weten dat ze dat heel *bueno* vindt. De twee andere geleerden trekken wit weg; hoe zullen ze hier nu weer overeenstemming over kunnen bereiken voordat het SER-debat over de CAO van de Oranjes door Endemol de geprivatiseerde ether in wordt gesmeten? Zover hebben de spreekwoordelijke sluisen in hun polder nog nooit open gestaan. Maar dan vervolgt Maxima op zoete toon dat er in Argentinië toch vuriger wordt gespeeld. De twee

geleerden ontspannen zich enigszins: misschien heeft ze de Rotterdammer wel niet goed verstaan, zodat hun zorgvuldig voorgekookt beleidsplan nog kans van slagen heeft.

Dan komt de Rotterdamse geleerde tot zichzelf en deelt mee dat de heren zich om het Maximale inkomen niet druk hoeven te maken. 't Zal de staat niets kosten, terwijl toch iedereen er voor gaat betalen. Ongelovig kijken de twee andere geleerden de vrije-markteconomie aan. En dan vertelt de Rotterdamse econoom dat hij samen met consultant Maxima een bedrijfsplan heeft opgesteld om de bv Oranje te privatiseren en om te zetten in een Naamloze Vennootschap met zestien miljoen aandelen, zodat het koningshuis echt van iedere Nederlander kan worden. Als beloning voor haar advies krijgt Maxima een vorstelijk stapeltje managementopties uitgereikt en, zo gaat onze marktgeleerde verder, die opties zijn in feite wettelijk onbelast, zodat de FIOD ook niet hoeft te snuffelen in het Koninklijk beroepsgeheim.

Het is ongelijk verdeeld: de staat let wel op de kleine spaarder door met een heel leger ingehuurde makelaars alle huizen te waarderen. Maar diezelfde staat durft het niet aan om een paar duurbetaalde Londense optie-experts in te huren om de managementopties van ons onvolprezen bedrijfspatriciaat op het moment van verstrekken tegen marktwaarde te waarderen en te belasten. Bovendien, zo gaat de Rotterdammer verder, behoeft Maxima in deze constructie dan niet in ons overbelaste ziekenfonds en kan ze Davos als private pleisterplaats gewoon aanhouden. Ook blijft hiermee onze platte inkomensverdeling gevrijwaard van vreemde invloeden, aangezien naar goed koopmansgebruik de managementopties geheel buiten de boeken kunnen worden gehouden. Geen rekenkamer die hier aan kan tippen.

De twee geleide poldereconomen doorzien wat voor ragfijn spel er wordt gespeeld en grijpen naar hun zaktelefoons om hun voorbeurs-orders door te geven. Geen woorden, maar daden! De rest van het verhaal gaat verloren in het geschetter van de wedstrijd en het tumult van politie die de skybox binnen breekt. De twee plan-economen worden geboeid afgevoerd. Dankzij een gezamenlijke afluister actie van de BVD en de STE is de eerste succesvolle 'insider trading'-zaak in Nederland een feit. Men moet nu eenmaal niet het onderste uit de kan willen hebben.

Casper de Vries*

*Hoogleraar monetair economie, Erasmus Universiteit Rotterdam.